

Βανού, διότι είχε κατεπίρυσαν ἀγγελίαν νὰ τῇ διαβιβάσῃ.— Ἄλλ' αὐτὴν οὐδεὶς τῶν ἀνθρώπων δύναται νὰ ἴδῃ· εἶπε εἰς ἐμὲ τὸ μήνυμα, καὶ ἐγὼ τῆς τὸ ἀναγγέλλω, ἀπεκρίθη δὲ ὑπηρετῆς.— Πλησίασε, τῷ εἶπεν ὁ Σατζίδ. Καὶ ἀρπάσας αὐτὸν ἐπνίσε καὶ ἐξεσφενδόνισεν ἀπὸ τῶν ἐπάλλξεων.

Μετὰ τοῦτο εἰσελθὼν εἰς τὸ Κάστρον, εἶδε θρόνον χρυσοπόρφυρον, καὶ ἐπὶ τούτου ἐξήπλωμένην καὶ κοιμημένην τὴν Ναρούζ Βανού· ὠμοίαζε πρὸς τὴν ἐξαστραπτουσαν σελήνην, ὅταν ᾔηται πλήρης. Τὴν ἐξύπνησεν, ἐκείνη δὲ τρομαξάσα ἠθέλησε νὰ κραυγᾷ· ὁ Σατζίδ τῇ εἶπε.— εἶμαι ὁ Βαθάλ, καὶ μὴ φωνάζῃς, διότι διαμελίζω τὸ σῶμά σου. ἤρτισε νὰ τρέμῃ ἡ κόρη, αὐτὸς δὲ δέσας καὶ θεῖς φίμωτρον εἰς τὸ στόμα αὐτῆς τὴν κατεβίβασεν ἀπὸ τοῦ τείχους· ἐκεί εἰδὼν ἵππον ἔτοιμον ἐπήδησεν ἐπ' αὐτοῦ, καὶ οὕτω περὶ τὸν ὄρθρον ἐβίβασεν εἰς τὸ μέρος ἐνθα τὸν περιέμενον ὁ Ἀβδούλ σαλάμ. Οὗτος ἰδὼν τὴν κόρην ἐχάρη μεγάλως, καὶ ἔπεσεν εἰς τὰ πόδια τοῦ Σατζίδ. Ἐκτοτε τὸ πρὸς τὸν ἀνεψιὸν μίσος τοῦ θεοῦ ἠφανίσθη, καὶ ὁ Ἀβδούλ σαλάμ ἐγένετο δοῦλος πιστότατος τοῦ Βαθάλ.

Ἐν Παρίσιος. **ΑΝΕΥ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΣ**
[Μυθιστόρημα Ἐκτορος Μαλο βραβευθὲν παρὰ τῆς γαλλικῆς Ἀκαδημίας. Μετάφρασις Α. Ρ. Ραγκαζῆ].

ἸΣΤ' **Εἰσόδος εἰς Παρίσιον.**

Ἀπείχομεν πολὺ ἀκούη ἀπὸ τὰ Παρίσιον. Ἐκινήσαμεν ὅμως, καὶ διετρέχομεν ὁδοὺς χιονοσκεπεῖς, περιπατοῦντες ἀπὸ πρωίας μέχρις ἑσπέρας, καὶ ἔχοντες κατὰ πρόσωπον τὸν ψυχρὸν βορρᾶν.

Πόσων θλιβεραῖ ἦσαν αἱ μακρᾶι αὗται ἡμέραι τῆς ὁδοπορίας! Ὁ Βιτάλης ἐπροπορεύετο, ἐγὼ ἠκολούθουν, καὶ ὁ Κάπης ἔβαινεν ἐπὶ τὰ βήματα μου.

Οὕτως ἐβαδίζομεν κατὰ σειράν, λέξιν μὴ προφέροντες ἐπὶ ὥρας ὄλας, κυανοῦν ἔχοντες τὸ πρόσωπον ἐκ τοῦ ἀνέμου, ὑγροῦς ἔχοντες τοὺς πόδας καὶ γυμνὸν τὸν στόμαχον· καὶ ὅπου διηρόχόμεθα, ἴσταντο οἱ ἄνθρωποι καθ' ὁδὸν καὶ μᾶς ἐβλεπον.

Βεβαίως παράδοξοι ἰδεαὶ τοῖς ἦρχοντο κατὰ νοῦν. Ποῦ ὁ μέγας αὐτός γέρον ἐφερεν ἄρά γε τοῦτο τὸ παιδίον καὶ τούτον τὸν σκύλον;

Ἡ σιωπὴ πολὺ μ' ἐθλίβεν· εἶχον ἀνάγκην ὁμιλίας, διασκεδάσεως τοῦ νοός μου· ἀλλ' ὁ Βιτάλης, ὅταν τῷ ἀπήθουναν τὸν λόγον, μοι ἀπάντητα βραχυτάτα πάντοτε, καὶ χωρὶς νὰ μεταστρέψῃ τὴν κεφαλὴν.

1. Die Fahrten des Sadjid Bathal, τόμ. I, σελ. 85.

Εὐτυχῶς ὁ Κάπης ἦτον κοινωνικώτερος, καὶ πολλάκις, βαδίζων, ἤσθανόμην εἰς τὴν χεῖρά μου τὴν ἐπαρὴν γλώσσης ὑγρᾶς καὶ θερμῆς, τῆς γλώσσης τοῦ Κάπης, ὅστις μ' ἔληγες θέλων νὰ μ' εἴπῃ·

— Ἦξεύρεις, ἐδῶ εἶμαι ἐγὼ ὁ Κάπης, ἐγὼ δὲ φίλος σου.

Καὶ τότε τὸν ἐθώπευσον ἐλαφρῶς, χωρὶς νὰ σταθῶ.

Ἐφαίνετο δ' ἐπίσης εὐτυχῆς διὰ τὴν ἐνδειξίν παύτην τῆς ἀγάπης μου, ὅσον ἐγὼ διὰ τὴν ἐδικήν του. Ἐνοστομὲν ἄλλήλους καὶ ἀντηγαπήσαμεθα.

Δι' ἐμὲ ἦτον ὁ Κάπης στήριγμα, καὶ δὲν ἀμφιβάλλω ὅτι στήριγμα τῷ ἡμῶν κ' ἐγὼ. Ἡ καρδιά μου δὲν εἶναι ἤττον εὐαίσθητος τῆς καρδίας παιδίου.

Αἱ θωπεῖαι δι' αὐταὶ τοσούτων παρηγόρησεν τὸν Κάπην, ὥστε νομίζω ὅτι δι' αὐτὰς ἐνίστη ἐλπιόμην τὸ θάνατον τῶν συντρόφων του. Ἡ δύναμις τῆς ἕξεως ὑπερίσχυε, καὶ διὰ τοιαύτα τότε εἰς τὴν ὁδὸν περιμένων νὰ ἐλθῇ ὁ λόγος του, ὡς ὅτε ἦτον ὁ δεκανεὺς του, καὶ καθῆκον εἶχε νὰ τὸν ἐπιθεωρῇ. Ἀλλὰ τοῦτο διηρκεῖ δευτερόλεπτα μόνον, καὶ ἔπειτα ἡ μνήμη του ἀφύπνιζετο, ἀνέπόλει διατὶ ὁ λόγος δὲν ἦρχετο, καὶ προτρέχων ἠτένιζε τὸν Βιτάλην ὡς ἐπικαλούμενος τὴν μαρτυρίαν του ὅτι αὐτὸς δὲν ἐπταίεντο. Ἄν ἡ Ἀόλση, ἂν ὁ Ζερβίνος δὲν ἦρχετο, ὁ λόγος ἦτον ὅτι δὲν ἐμελλον ποτὲ πλέον νὰ ἐλθῶσιν. Ἐλεγε δὲ τοῦτο δι' ὀφθαλμῶν τοσούτων ἐκφραστῶν, ὀμιλούντων καὶ νοσηρῶν, ὥστε συνεστέλλετο ἐκ θλίψεως ἡ καρδιά μᾶς.

Τοῦτο δὲν συνετέλεον πολὺ εἰς τὸ νὰ φαιδρῆνῃ τὴν ὁδοπορίαν μας, καὶ ὅμως ἀνάγκην διασκεδάσεως εἶχομεν πολλήν, ἐγὼ μάλιστα.

Παντάχθ' ἐπὶ τῶν πεδίων ἠπλοῦτον λευκὸν σάβανον χιόνος. Ἠλιος δὲν ἐφαίνετο εἰς τὸν οὐρανόν, καὶ ἡ ἡμέρα ἦτον κίτρινωπὴ καὶ ὠχρά. Εἰς τοὺς ἀγροὺς οὐδεμίαν κίνησιν, οἱ χωρικοὶ οὐδαμοῦ εἰργάζοντο· οὔτε χειμετισμοὶ ἵππων ἠκούοντο οὔτε βῶν μυκηθμοὶ, ἀλλὰ μόνον κρωγμοὶ κοράκων, οἵτινες εἰς τοὺς γυμνοὺς κλάδους καθήμενοι, ἐφώναζον ὅτι πεινώσι, καὶ δὲν εὐρίσκον ποῦ νὰ καταβῶσιν εἰς τὴν γῆν πρὸς ζήτησίν τινων σιωλήκων. Εἰς τὰ χωρία οὐδεμίαν οἰκίαν ἤνοιγετο, ἀλλὰ παντοῦ ἐρημία, παντοῦ σιωπὴ. Τὸ ψυχρὸς εἶναι δοιοῦ, καὶ ὅλοι κἀθῆνται παρὰ τὴν ἐστίαν, ἢ ἐργάζονται εἰς τοὺς κεκλεισμένους σταύλους ἢ ἀχρῶνας.

Ἡμεῖς δ' εἰς τὰς τραχεῖας ἢ τὰς ὀλισθηρὰς ὁδοὺς χωροῦμεν κατ' εὐθείαν, χωρὶς ποτὲ νὰ ἰστάμεθα, καὶ χωρὶς ἄλλης ἀναπαύσεως πλην τοῦ νυκτερινοῦ ὕπνου· εἰς ἱπποστάσιον ἢ εἰς μάνδραν, καὶ ἔχοντες τευάχιον μόνον ἄσπου, καὶ αὐτὸ λεπτότατον φεῦ! διὰ τὴν ἑσπερινὴν μᾶς ἐστίασιν, ἧτις συγχρόνως εἶναι τὸ γεῦμά μᾶς καὶ τὸ δεῖπνό μᾶς. Καὶ εὐτυχῶς λογιζόμεθα

ὅταν καταλύωμεν εἰς μάνδραν, διότι τῶν ἀρνίων ἢ θέρμη μᾶς προφυλάττει ἀπὸ τοῦ ψύχους. Προσέτι δὲ καὶ εἶναι ἡ ὥρα τοῦ χρόνου καθ' ἣν αἱ ἀμνάδες θηλάζουσι τὰ ἀρνία τῶν, καὶ οἱ ποιμένες μοι ἐπιτρέπουσιν ἐνίοτε νὰ βυζῶναι μίαν προβατίναν, ἂν ἔχη γάλα πολὺ. Δὲν λέγομεν ὅτι ἀποθησκόμεν τῆς πείνης σχεδόν, ἀλλ' ὁ Βιτάλης μετὰ τῶν συνήθων του ἐπιτηδείων ὑπαινιγμῶν λέγει ὅτι ἀδ' μικρὸς ἀγαπᾷ πολὺ τὸ γάλα τῆς προβατίνης, διότι ὅτε ἦτον βρέφος συνήθιζε νὰ τὸ πίνῃ, ὥστε τοῦτο τῶ ἐνθυμίζει τὴν πατρίδα του. Ὁ μῦθος οὗτος δὲν ἐπετύχανε πάντοτε, ἀλλὰ εὐχέστερος ἐσπέρα ἦτον ἐκείνη καθ' ἣν τὸ ζήτουμενον κατωρθοῦτο. Ναι, βεβαίως, πολὺ ἀγαπᾷ τῆς προβατίνης τὸ γάλα, καὶ ὅταν τὸ πίνῃ, τὴν ἐπαυρίον αισθάνομαι ἐμαυτὸν εὐρωστότερον καὶ διαθέσεως καλητέρας.

Εἰς τὰ χιλιόμετρα χιλιόμετρα προσετέθησαν καὶ εἰς τὰ καταλύματα καταλύματα. Ἐπλησιάζομεν εἰς τὰ Παρίσια. Καὶ ἂν δὲν μ' εἶχαν δευλῶσει τοῦτο τὰ τυχερὰ πρὸς τὴν ὁδὸν πεθευμένα θρία, ὅα τὸ ἐνόουν ἐκ τῆς δραστηριώτερης κινήσεως ἥτις διεκρίνετο εἰς τὰς λεωφόρους, καὶ προσέτι ἐκ τοῦ χρώματός τῆς χιόνος ἥτις ἐφαίνετο πολὺ ἀκαθαρτότερα τῆς ἐπὶ τῶν πεδιάδων τῆς Καμπανίας.

Περὶ ἄλλο δὲ πρᾶγμα, δι' ἐμὲ τοῦλάχιστον, ὅτι ἡ περιχώρος δὲν μοι ἐφάνη ὄρασιότερα, οὔτε τὰ χωρία διάφορα ἐκείνων δι' ὧν εἶχομεν διέλθει πρό τινα ἡμερῶν. Τοσάκις εἶχον ἀκούσει περὶ τῶν θαυμάτων τῶν Παρισίων, ὥστε ἐνόμιζον ἐν τῇ ἀφελείᾳ μου ὅτι τὰ θαύματα ταῦτα μακρόθεν ἀνηγγέλλοντο ὡδὰ τινων φαινομένων ἐκτάκτων. Καὶ δὲν ἤξευρον μὲν κυρίως πὶ ἔπρεπε νὰ περιμένα, οὐδ' ἐτόλμων νὰ τὸ ἐρωτήσω, οὐχ ἦττον ὁμῶς περιέμενον θαύματα. Χρυσᾶ δένδρα, ὅδοι ἔχουσαι ἐκατέρωθεν οἴκους μαρμαροκτιστοὺς, καὶ εἰς τὰς ὁδοὺς ταύτας διαβάται ὄλοι μεταξοστόλιστοι, ὅλα ταῦτα μοι ἐφαίνοντο φυσικώτατα.

Ὅσῃ ὁμῶς προσοχὴν καὶ ἂν ἐδίδον ἵνα εἶδῶ τὰ χρυσᾶ δένδρα, δὲν μοι διέφυγον ὅμως ὅτι οἱ ἀνθρώποι ὅσοι μᾶς ἀπῆντων δὲν μᾶς ἐκύτταζον πλέον πειθῶν διότι εἶχον ἄλλα κατεπείγοντα ἔργα, ἢ διότι ἦσαν συνειδησμένοι εἰς θεάματα ἄλλα, πολὺ ὀλιβρώτερα τοῦ ἐδικοῦ μας.

Πολὺ ἐνθαρρυντικὸν τοῦτο δὲν ἦτον. Τί νὰ κάμωμεν εἰς τὰ Παρίσια, καὶ μάλιστα εἰς τὴν παροῦσαν κατάστασιν τῆς βαθείας πείνης μας;

Τοῦτο ἠρώτων κατ' ἐμαυτὸν μετ' ἀληθοῦς αγωνίας, καὶ ἡ ἐρώτησις αὕτη ἀπησχόλει τὸ πνεῦμά μου κατὰ τὰς μακρὰς ἐκείνας πορείας.

Ἐπεθύμουν νὰ ἐρωτήσω τὸν Βιτάλην, ἀλλὰ δὲν ἐτόλμων, διότι διστελεῖ λιαν κατηφῆς, καὶ βραχυλόγος εἰς τὰς συνδιαλέξεις του.

Μίαν ἡμέραν τέλος κατεδέχθη νὰ καθήσῃ πλη-

σίον μου, καὶ ὡς μὲ ἠτένισεν, ἠσθάνθηνα ὅτι ἐμελλον νὰ μάθω ὅτι πρὸ τούτου καιροῦ ἐπεθύμουν νὰ γνωρίζω.

Ἦτον ποῖα, καὶ εἶχομεν κοιμηθῆ εἰς ἀγροκῆπιον ὀλίγον ἀπέχον μεγάλου χωρίου. Κατὰ δὲ τὰς κυνάς ἐπιγεγραμμένας πλάκας τῆς ὁδοῦ, ὠνομάζετο τὸ χωρίον τοῦτα Βουασσύ Σαιν Λεζέρ. Εἶχομεν ἀναχωρήσει ἐνωρίς, ὅτι ἐξήμερῶς, καὶ διαβάτες ὑπὸ τὸν τοῖχον μεγάλου περιβόλου, καὶ εἶπειτα δι' ὄλου, κατὰ μῆκας, τοῦ ἀπένετος χωρίου, εἶχομεν ἀπὸ τὸ χεῖλος κατηφόρου οἰδοῦ ἐνόπιον ἡμῶν μέγα νέφος ἀτμῶν μελανῶν, αἰτορούμενον ὑπὲρ ἀπέραντον πόλιν, ἧς μόνον ὑψηλά τινα μνημεῖα διεκρίνοντο.

Ἐτεινον καλῶς τοὺς ὀφθαλμούς, προσπαθῶν νὰ ἀναγνωρίσω τί ἦταν ὁ λαβύρινθος ἐκείνος—τῶν ὁροφῶν, τῶν κωδωνοστασιῶν, κτῶν πύργων, τῶν συγγεσμένων εἰς ὀμίχλην καὶ εἰς ἀπύχον, ὅτε βραδύνας τὸ βῆμα ὁ Βιτάλης, ἦλθε κ' ἐστάθη πλησίον μου.

— Ἴδου λοιπόν, μεταβάλλεται ὁ βίος ἡμῶν, εἶπεν, ὡς ἐξακολουθῶν συνολικίαν πρὸς πολλοῦ ἀρχίσασαν. Μετὰ τέσσαρας ὥρας θὰ εἴμεθα εἰς τὰ Παρίσια.

Ἄ! τὰ Παρίσια εἶναι αὐτὰ ἐκεῖ;

Ἄ! ἀναμφιβόλως.

Ἐν τῷ δὲ Βιτάλης μοι ἔλεγεν ὅτι ἦσαν τὰ Παρίσια πρὸ ὀφθαλμῶν ἡμῶν, ἄκτις διέσχισε στιγμιαίως τὰ σύννεφα, καὶ εἶδον, ἰσχυραίνως ἀστράπην, βχουσῆν λάμπην ἐμπρὸς μου.

Ἦδη προφανὲς ἦτον ὅτι δὲν εἶχον ἀπατηθῆ, καὶ ὅτι θὰ εὐρίσκον τὰ χρυσᾶ δένδρα.

Ὁ Βιτάλης δ' ἐξηκολούθησεν ὅσοις εἶπε.

Εἰς τὰ Παρίσια θὰ χωρισθῶμεν.

Ἐν μιᾷ στιγμῇ ἔγινε περί μ' ὀμίχλη, καὶ δὲν ἔβλεπον πλέον τὰ χρυσᾶ δένδρα.

Ἐστρεψά δὲ τοὺς ὀφθαλμούς πρὸς τὸν Βιτάλην, καὶ ἐκείνος ἐπίσης μ' ἐκύτταζε, καὶ ἡ ὠχρότης τοῦ προσώπου μου, τὰ τρέμοντα χεῖρά μου, τῶ ἐξήγησαν τί διέτρεχεν ἐντός μου.

Εἶσαι ἀνήσυχος, εἶπε, καὶ λυπαίσαι νομίζω.

Νὰ χωρισθῶμεν! εἶπον τέλος, ὅταν παρήλθον ἡ πρώτη στιγμὴ τῆς ἐκπλήξεως.

Δυστυχὲς παιδίον!

Ἡ λέξις αὕτη, καὶ πρὸ πάντων ὁ τόνος καθ' ὅθ' ἔην ἐπρόφερε, μοι ἔφερε τὰ δάκρυα εἰς τοὺς ὀφθαλμούς. Πρὸ τοσοῦτου χρόνου δὲν εἶχον ἀκούσει ἕνα λόγον συμπαιθῆ.

Ἄ! εἶσθε ἀγαθὸς, τῶ εἶπόν.

Σὺ εἶσαι ἀγαθός, καλὸν παιδίον, καλὴ, πολὺ καλὴ καρδιά. Βλέπεις, ὑπάκουον εἰς τὴν ζῶην στιγμὰ καθ' ἣν ἔρχεται ἡ διάθεσις τοῦ ἀναγνωρίζωμεν αὐτὰ τὰ πράγματα καὶ τοῦ νὰ συγκινώμεθα.

Ὅταν σὰ πάντα προχωρῶσι καλῶς, πορευόμεθα τὴν ὁδὸν μας, χωρὶς νὰ σολογιζώμεθα τοὺς συνοδοιπόρους μας, ἀλλ' ὅταν κακῶς προχωρῶσι τὰ πάντα, ὅταν αἰσθανώμεθα

ὅτι ἐπλανήθημεν εἰς δρόμον κακόν, καὶ πρὸ πάντων ὅταν εἰμεθα γέροντες, δηλαδὴ ἀνευ πεποιθήσεως εἰς τὴν ἐπαύριον, ἅπτε ἔχομεν ἀνάγκην νὰ στηριζώμεθα εἰς τοὺς περιστοιχίζοντας ἡμᾶς, τότε εἰμεθα εὐτυχεῖς εὐρισκόντες αὐτοὺς πλησίον μας. Ἐγὼ νὰ λαμβάνω σὲ ὡς στήριγμα, τοῦτο σοὶ φαίνεται παράδοξον, δὲν εἶναι ἀληθές; Καὶ ὁμως αὐτως ἔχει. Καὶ αὐτὸ ἤδη τοῦτο, ὅτι ἔχεις δεδακρυμένους τοὺς ὀφθαλμοὺς ἐν ᾧ μὲ ἀκούεις, καὶ αὐτὸ μὲ ἀνακουφίσει. Διότι καὶ ἐγὼ, φίλτατον Βεμίδιον, καὶ ἐγὼ ἔγω λυπηναί.

Μόνον εἰς μετὰ ταῦτα χρόνους, ὅτε εἶχον καὶ ἐγὼ τίνα ν' ἀγαπῶ, τότε πρῶτον ἠσθάνθην καὶ ἐνόησα πόσον ὀρθοὶ ἦσαν αὐτοὶ οἱ λόγοι.

Τὸ δυστύχημα εἶναι, ἐξηκολούθησεν ὁ Βιτάλης, ὅτι ἔρχεται ἡ ἀνάγκη τοῦ χωρισμοῦ ἀκριβῶς καθ' ὃν καιρὸν ἐπιθυμοῦμεν μάλιστα τὴν προσέγγισιν.

— Ἀλλὰ, εἶπον δειλῶς, σκοποὶν δὲν ἔχετε νὰ μετακαταλείψετε εἰς τὰ Παρίσια; —

— Ὅχι, ἀναμφιβόλως. Δὲν θέλω νὰ σ' ἐγκαταλείψω ἔσο βέβαιως. Τί θὰ ἐγίνασα εἰς τὰ Παρίσια, ἂν ἔμενες μόνος, καλὸν μου παιδίον; Ἐπειτα καὶ δὲν ἔχω τὸ δικαίωμα νὰ σ' ἐγκαταλείψω ἤξευρέ το. Τὴν ἡμέραν καθ' ἣν δὲν ἠθέλησα νὰ σὲ παραδώσω εἰς τὴν ἐπιμέλειαν τῆς ἀγαθῆς ἐκείνης κυρίας, ἥεις ἤθελε νὰ σ' ἀναλάβῃ καὶ νὰ σ' ἀνατρέψῃ ὡς υἱόν της, ἀνελαβον ἐγὼ τὴν ὑποχρέωσιν νὰ σ' ἀνατρέψω ὅσον δυναθῆ καὶ λήτερον. Δυστυχῶς αἱ περιστάσεις μοι εἶναι δυσμενεῖς. Πρὸς τὸ παρὸν οὐδὲν δύναμαι ὑπερσοῦν, καὶ διὰ τοῦτο ἀναγκάσιον νομίζω νὰ χωρισθῶμεν, ὄχι διὰ πάντοτε, ἀλλὰ διὰ τινὰς μῆνας, διὰ νὰ δυναθῶμεν νὰ ζήσωμεν ἕκαστος χωρὶς κατὰ τοὺς τελευταίους χειμερινοὺς μῆνας. Μετ' ὀλίγας ὥρας θὰ εἰμεθα εἰς Παρίσια. Τί θέλεις νὰ κάμωμεν, ὅτε ὅλος ἡμῶν ὁ θῆσος εἶναι τώρα ὁ Κάπης μόνος;

Ἀκούσας τ' ὄνομά του, ὁ κύων ἤλθε καὶ ἐστάθη ἐμπρὸς μας, καὶ ἀφ' οὗ ἔφερε τὸν ἐμπρόσθιον πόδα εἰς τὸ αὐτίον του εἰς στρατιωτικὸν χειρετισμόν, σὺν ἔθεσεν ἔπειτα εἰς τὴν καρδίαν του, ὡς ἂν ἤθελε νὰ μᾶς διαβεβαιώσῃ περὶ τῆς ἀφοσιώσεώς του.

Εἰς τὴν θέσιν δ' εἰς ἣν εὐρισκόμεθα, τοῦτο δὲν ἐπράυνε τὴν συγκίνησιν ἡμῶν.

Ὁ Βιτάλης ἐστάθη μίαν στιγμὴν, καὶ τὸν ἐθώπευσεν εἰς τὴν κεφαλὴν.

Καὶ σὺ, εἶπεν, εἶσαι καὶ σὺ καλὸν ζῶον. Ἀλλὰ φεῖ! διὰ τῆς ἀγαθότητος μόνης εἰς τὸν κόσμον δὲν ζῶμεν. Χρειαζέσθαι αὐτὴ διὰ τὴν εὐτυχίαν ἐκείνων, οἵτινες μᾶς περιστοιχίζουσιν ἀλλὰ χρειάζεται καὶ ἄλλο τι, καὶ αὐτοὶ δὲν τὸ ἔχομεν. Τί νὰ κάμωμεν θέλεις, ὅταν μᾶς μένει μόνος ὁ Κάπης; Ἐννοεῖς δὲν εἶναι ἀληθές; ὅτι τώρα πλέον δὲν δύναμεθα νὰ δίδωμεν παραστάσεις.

Ἄναμφιβόλως, ὅσον εἰς νεανίους ἀστὸν κατὰ τὰ παιδιάρια τῶν τριῶν θὰ μᾶς περιέπαιζον, θὰ μᾶς ἐρούπιον σάπια λεμόνια, καὶ οὔτε τεσσαράκοντα ὀβολῶν εἰσπραξίν, ἔδν θὰ εἴχομεν καθ' ἡμέραν. Θέλεις νὰ μᾶς πρέψωσι καὶ τοὺς τρεῖς τεσσαράκοντα ὀβολοί, οἵτινες τὰς ἡμέρας βραχῆς, γιόνος καὶ μεγάλου ψύχους θὰ ἔλειπον καὶ αὐταί;

Καὶ ἡ ἄρπα μου;

Ἄν εἶχον δύο παιδιά, ὡς σὲ, ἴσως ἦτον δυνατὸν ἀκόμη; ἀλλ' εἰς γέρον ὡς εἶμαι ἐγὼ, καὶ ἐν παιδίον τῆς ἡλικίας σου, κακὴ ὑπόθεσις! Δὲν εἶμαι ἀκόμη ἀρετὰ γέρον. Ἄν ἡμῶν πλέον ἀδύνατος, ἢ ἂν ἡμῶν τυφλός, ἀλλὰ δυστυχῶς εἶμαι ὅ,τι εἶμαι, δηλαδὴ οὐχὲ εἰς τοιαύτην κατάστασιν ὥστε νὰ διεγείρω τὸν οἰκτόν, εἰς τὰ Παρίσια δὲ, ὅπως ἐλέγχεσθε τις τῶν συμπαθειῶν ἀνθρώπων, οἵτινες βιάζονται πάντοτε καὶ σπεύδουσιν εἰς τὰς ὑποθέσεις των, πρὸς ταῦτα εἶναι εἰς κατάστασιν ἐλεεινοτάτην. Προσέτι πρέπει νὰ μὴ ἐντρέπεται νὰ ἐπικαλεῖται τὴν δημοσίαν ἐλεημοσύνην, καὶ τοῦτο μοι εἶναι ἀδύνατον. Πρέπει νὰ εὐρωμεν ἄλλο τίποτε. Ἴδου λοιπὸν σὲ ἐσχέβην καὶ τί ἀπεφάσισα. Μετ' ὀλίγου τοῦ τέλους τοῦ χειμῶνος θὰ σὲ δώσω εἰς ἐνὰ πατέρα, ἐνὰ κύριον, ὅστις θὰ σὲ κατατάξῃ μετ' ἄλλα παιδιά, νὰ παίξῃς ἄρπαι.

Ὅταν ἐγὼ ἀνέφερα τὴν ἄρπα γόμου, δὲν εἰς ἐσυλλογιζόμενην ποικιλίαν λύσιν.

Ὁ Βιτάλης ὁμως δὲν μοι ἀφῆκε τὸν καιρὸν νὰ τὸν διακόψω.

Τὸ κατ' ἐμὲ, εἶπεν ἐξακολουθῶν, θὰ δώσω μαθήματα ἀρπῆς, πίνας καὶ βιολίου εἰς τοὺς ἰταλοπαίδας τῶν δρόμων τῶν Παρισίων. Εἶμαι γνωστὸς εἰς τὰ Παρίσια, διότι πολλάκις ἦμην ἐδῶ, καὶ ἀπὸ ἐδῶ εἶχον ἀναχωρήσει, ὅτε ἦλθον εἰς τὸ χωρίον σου. Μοι ἀρκεῖ νὰ ζητήσω μαθήματα, καὶ ἡμπαρὼ νὰ ἔχω περισσόπερα ἀφ' ὅ,τι προφθάνω νὰ δίδω. Ὁ ἀζήσωμεν, ἀλλ' ὁ καθεὶς κατ' ἰδίαν. Ἐν ᾧ δὲ δίδω μαθήματα, θ' ἀσχοληθῶ καὶ εἰς τὸ νὰ διδάξω δύο κυνάρια εἰς ἀποτικατάστασιν τῆς Δόλσης καὶ τοῦ Ζερβίανου. Ὁ ταχυῶν τὴν ἀνατροφή των, καὶ τὴν ἀνοιξὶν θὰ ἡμπορέσωμεν νὰ κινήσωμεν πάλιν ἄρου, Περὶ δὲ τὸν μου, καὶ τότε πλέον δὲν θὰ χωρισθῶμεν ποτὲ, διότι ἡ τύχη δὲν εἶναι πάντοτε δυσμενὲς πρὸς τοὺς ἔχοντας τὴν γενναϊότητα νὰ παλαίωσι. Γενναϊότητα σοὶ ζητῶ τὴν στιγμήν ταύτην καὶ καρτερίαν προσέπι. Βραδύτερον θὰ βελτιωθῇ ἡ κατάστασις. Μίαν μόνον κακὴν στιγμὴν ἔχομεν νὰ ὑπομείνωμεν. Τὴν ἀνοιξὶν θὰ ἐπαναλάβωμεν τὴν ἐλευθερίαν μας δίκαιαν. Ὁ ἀ σὲ φέρω εἰς τὴν Γερμανίαν, εἰς τὴν Ἀγγλίαν. Ἴδου μεγαλάνεις, τώρα; καὶ τὸ πνεῦμά σου ἀναπτύσσεται. Ὁ ἀ σοὶ διδάξω πολλά, καὶ θὰ σὲ καταστήσω ἄνθρωπον ἀληθῶς. Τοῦτο τὸ ὑπεσπέρην εἰς τὴν κυρίαν Μιλλίαν, καὶ θὰ τὸ ἐκτελέσω. Ἰγγλικά πρὸς τὸν σκοπὸν τῶν ἐδουποριῶν σου.

των ἤρχισα νὰ σοὶ τὰ διδάσκω. Ἰταλικά, γαλλικά, εἰσὶν ἤδη γνώσεις ὅχι εὐκαταφρόνηται διὰ παιδίον τῆς ἡλικίας σου. Ἐκτός ὅτι καὶ τὸ σῶμά σου ἐγένετο ἤδη εὐρωστόν. Οὐκ αἰδέησιν φιλιτάτον Ῥεμίδιον, θὰ ἰδῆς. Μὴ ἀπελπίζωμεθα.

Τὸ μέτρον τοῦτο ἦτον ἄσως τὸ προσφορώτατον διὰ τὴν παροῦσαν ἡμῶν κατάστασιν καὶ ὅταν τὸ συλλογίζωμαι σήμερον, ἀναγνωρίζω ὅτι ὁ κύριός μου ἐπραξέ τότε ὅ,τι ἦτον δυνατόν ὅπως ἐξέλθωμεν ἐκ τῆς δεινῆς ἡμῶν θέσεως. Ἄλλ' αἱ ἰδέαι ἀσφέρει ἢ σκέψεις διαφέρουσιν ἐκείνων, αἵτινες φύονται ἐκ τῆς πρώτης ὁρμῆς.

Εἰς ὅ,τι μοὶ ἔλεγε δύο πράγματα ἔβλεπον. Τὸν χωρισμὸν ἡμῶν. Τὸν παρόντα.

Κατὰ τὰς ἐκδρομὰς ἡμῶν εἰς τὰς πόλεις καὶ τὰ χωρία εἶχον πολλάκις ἀπαντήσῃ τοιούτους παρόντας ἢ κυρίους, οἵτινες συνάγουσι παιδιά ὅθεν δῆποτε, καὶ τὰ διοικοῦσι διὰ τῆς ῥάβδου.

Οὗτοι δὲν ὠμοιάζον ποτὸς τὸν Βιτάλην, ἀλλ' ἦσαν τραγεῖς, ἄδικοι, ἀπαιτητικοί, μέθυσοι, πάντοτε διὰ στόματος ἔχοντες τὴν ὕβριν καὶ τὴν βλασφημίαν, καὶ πάντοτε ὑψωμένην τὴν χεῖρα.

Ἡ τύχη πιθάνον ἦτον νὰ με παραδώσῃ εἰς ἓνα τῶν φοβερῶν τούτων πατρῶνων.

Καὶ καλὸν ἀκομήν ἂν ἢ ἡ τύχη μοὶ ἔδιδε, καὶ τοῦτο θὰ ἦτον μεταβολή.

Μετὰ τὴν τροφὸν μόν ὁ Βιτάλης.

Μετὰ τὸν Βιτάλην ἄλλος.

Πάντοτε τοιαύτη τύχη θὰ μοὶ ἐπεκρέματο;

Δὲν θὰ εὕρισκον ποτὲ κἀνένα, ὃν ν' ἀγαπῶ διὰ ἀρκῶς;

Βαθυπῆδον εἶχον κατανηθῆσαι νὰ προσηλωθῶ εἰς τὸν Βιτάλην ὡς εἰς πατέρα.

Πάντοτε ἄνευ οἰκογενείας!

Πάντοτε μόνος εἰς τὸν κόσμον!

Πάντοτε πλάνης ἐπὶ τῆς εὐρείας γῆς, χωρὶς σταθερᾶς διαμονῆς οὐδαμοῦ!

Πολλὰ θὰ εἶχον ν' ἀπαντήσω, καὶ οἱ λόγοι μοὶ ἀνέβρουον ἐκ τῆς καρδίας εἰς τὰ χεῖλη, ἀλλὰ τοῦς κατέστειλα.

Ὁ κύριός μου μοὶ εἶχε ζητήσει θάρρος καὶ καρτερίαν. Ἦθελον νὰ τῷ ὑπακούσω, καὶ νὰ μὴ αὐξήσω τὴν λύπην του.

Ἀλλὰ καὶ δὲν ἦτον πλέον πλησίον μου, καὶ ὡς ἀνέφοβεῖτο ν' ἀκούσῃ ὅ,τι προέβλεπον ὅτι θὰ τῷ ἀποκριθῶ, εἶχε πάλιν πρόπορευθῆ, καὶ ἐπερριπᾶται βήματά τινα ἐμπρός μου.

Ἐγὼ δὲ τὸν ἠκολούθουν, καὶ μετ' ὀλίγον ἐπφθάσαμεν εἰς ποταμὸν, ὃν διέβημεν ἐπὶ γεφύρας λασπώδους ὅποιαν δὲν εἶχον ἀκομήν ἰδεῖ. Ἡ χιτῶν, μέλαινα ὡς σκόνη ἀνθρώπων, ἐξέτεινε ἐπὶ τῆς ὁδοῦ ἐπιφάνειαν ἀνεπίτητον, εἰς ἣν αἱ πόδες μας ἐχώνοντο μέχρι τῶν ἀστραγάλων.

Πέραν δὲ τῆς γεφύρας αὐτῆς ὑπῆρχε χωρίον, ἔχον ἐνάς τὰς ὁδοῦς, καὶ μετὰ τὸ χωρίον τοῦτο

ἤρχιζε πάλιν ἡ ἐξοχὴ, ἀλλ' ὅχι πλέον ἐξοχὴ πλήρης ὡς μέχρι τοῦδε, πενιχρῶν οἰκιῶν. Ἐπὶ τῆς ὁδοῦ διεσταυροῦντο ἀδιακόπως ἡ ἀκολούθουν ἄλλήλας αἱ ἀμαξαί. Ἐπλησίασα δ' ἐγὼ τὸν Βιτάλην, καὶ ἐπερίπατον εἰς τὴν δεξιάν του, ἐν ᾧ ὁ Κάπης μᾶς ἠκολούθει τὴν μὴ τὴν εἰς τὰς πτέρνας μας.

Μετ' οὐ πολὺ δὲν ἤμεθα πλέον εἰς τὴν ἐξοχὴν, ἀλλ' ἐντὸς ὁδοῦ ἦς τὸ πέραν δὲν ἐφαίνετο. Ἐκατέρωθεν, καὶ ὅσον μακρὰν ἐβλέπομεν, παρίσταντο εἰς τὰς ὄψεις μας οἰκίαι πτωχῆαι, ῥυπαραὶ, καὶ πολὺ ὀλιγώτερον ἀραιαὶ τῶν τοῦ Βαρδῶ, τῆς Τολώσης καὶ τῆς Λυώνος.

Τὴν χιτῶν εἶχον σωρεύσει εἰς διάφορα μέρη, καὶ εἰς τοὺς μαύρους τοῦτους σωρούς, εἶχον ἴσφυστάτην, ὁσπρία σάπια, παντὸς εἶδους ἀκαθαρσίας. Τὸν ἀέρα ἐπλήρουν ἀναθυμιάσεις δυσώδεις, καὶ τὰ παιδιά, ὅσα ἔβλεπον παίζοντα ἐμπρὸς τῶν θυρῶν, εἶχον τὴν ὄψιν ὠχράν. Συνεχῶς δὲ διήρχοντο βαρεῖαι ἀμαξαί, καὶ τὰς διέφευγον τὰ παιδιά μετὰ πολλῆς δεξιότητος, καὶ χωρὶς νὰ φαίνονται ἀνησυχούντα ποσὸς δι' αὐτάς.

Ποῦ εἴμεθα λοιπόν, ἡρώτησα τὸν Βιτάλην.

Εἰς τὰ Παρίσια, φιλιτάτε.

Εἰς τὰ Παρίσια;

Ἦτον δυνατόν;

Τὰ Παρίσια ἦσαν ταῦτα;

Ποῦ λοιπόν ἦσαν αἱ μαρμαρίναι οἰκίαι μου;

Ποῦ ἦσαν λοιπόν οἱ μεταξὸς τὸλιστοι παροδίται μου;

Πόσον ἀσχημὸς, πόσον πενιχρὰ ἢ ἀλήθεια!

Ταῦτα λοιπόν τὰ Παρίσια ἐκείνα, ἂ μετὰ τοσούτου πόθου ἤθελον νὰ ἰδῶ!

Ἐκεῖ θὰ ἔμενον διὰ τοῦ ἐπιλοίπου χειμῶνος, χωρὶς τοῦ Βιτάλη καὶ τοῦ Κάπης.

ΟΙ ΝΕΟΦΟΡΟΙ

τῶν ἀγγλικῶν ἐφημερίδων.

Reporters ὀνομάζονται παρὰ τοῖς Ἀγγλοῖς (τὴν δὲ λέξιν ἐν τῇ ἐννοίᾳ ταύτῃ παρέλαβον καὶ οἱ Γάλλοι) οἱ, ὅπως ἡμεῖς σήμερον λέγομεν κατὰ τὴν νεολογούντες, νεολόγοι, ἦτοι συλλογεῖς εἰδήσεων καὶ νέων. Οἱ νεολόγοι οὗτοι ἀποκαλοῦνται καὶ δεκάλεπτοι συντάκται (penny-a-liners), διότι λαμβάνουν μίαν πέννην ἥτοι δύο γαλλικὰ σολδιά δι' ἐκάστον στίχον τῶν εἰδήσεων των, εἶνε ὑπάλληλοι τῶν ἐφημερίδων, δημοτικώτατοι ἐν Ἀγγλίᾳ, καὶ διατρέχουσι καθ' ἐκάστην τὴν ἀστυ, θηρεύοντες συμβάματα παντὸς εἶδους, πυρκαϊᾶς καὶ ἐγκλήματα. Τὸ εἶδος τοῦτο τῶν ἐφημεριδογράφων, εἰς οὗς οἱ πόδες εἶνε μᾶλλον ἀπαραίτητοι τοῦ ὕψους, ἀπασχόλησε διὰ μακροῦ χρόνου τὴν εὐφυίαν τῶν σατυρικῶν συγγραφέων, ἐπέχον ἐν τῷ ἀγγλικῷ θεάτρῳ τὴν αὐτὴν περίπου θέσιν καὶ οἱ παράσονται ἐν τῷ ἀρχαίῳ. Παρεστάθησαν π. χ. οἱ ἀγγελιαφόροι οὗτοι ὡς ἀναγγέλλοντες σήμερον ἀνθρώπων